

کوونت گاردن

COVENT GARDEN

چکیده:

متن حاضر خلاصه‌ای از تاریخچه محدودۀ کوونت گاردن و تحولات کالبدی بازار آن را به عنوان بخش عمده محدودۀ مذکور بیان می‌کند. و همچنین درباره مشارکت اقشار اجتماعی و دست‌اندرکاران حفاظت بناها در جلوگیری از اجرای طرح توسعه شهری و در نتیجه تخریب محدوده توضیح می‌دهد. در پایان نیز خلاصه‌ای از طرح منطقه فعالیت کوونت گاردن - با توجه به خصوصیت منحصر به فرد آن در مرکز شهر لندن - با هدف حفاظت و نگهداری محله تاریخی آورده شده است.

کلید واژه‌ها:

مشارکت، سرزندگی، حفاظت محله‌های تاریخی، مرمت مطلوب.

بخشی از کوونت گاردن

ساختمان‌های بازار، کوونت گاردن. این ساختمان‌ها را که اصولاً در سال ۱۸۳۰ ساخته شدند، در اواخر دهه ۱۹۷۰ نوسازی کردند تا به بازار جشنواره تبدیل شوند. میدانگاهی سرپوشیده کوونت گاردن، مرکز منطقه گسترده تر کوونت گاردن را تشکیل می‌دهد.

در کوونت گاردن^(۱) که در قلب بخش باختری لندن واقع است، مشاهده می‌کنیم که چگونه توجه اولیه محافظت تاریخی می‌تواند به الزامی برای احیاء تبدیل شود. کوونت گاردن از لحاظ مشارکت عظیم اقشار اجتماعی و دیگر دست‌اندرکاران نیز درخور توجه است. بنای عمده موجود در این محدوده، همانا ساختمان بازار است که خود بخشی نمادین و جدانشدنی از محله بزرگ سوهو و محدوده کوونت گاردن به شمار می‌آید. بازار یاد شده را اینیگو جونز^(۲) در اوایل قرن هفدهم به عنوان میدانی روباز طراحی کرد و سپس در سال ۱۶۷۰ چارلز دوم اجازه برپایی میدانگاهی سرپوشیده‌ای^(۳) را در آن صادر کرد. تاریخچه خود ساختمان بازار، به سال ۱۸۳۰ باز می‌گردد. در اواخر دهه ۱۹۶۰ و اوایل دهه ۱۹۷۰، محوطه بازار کوونت گاردن، به عنوان محوطه اصلی توسعه تجاری مجدد در مقیاس گسترده در نظر گرفته شد. پشتیبانی و تولید طرح اصلی توسعه مجدد را انجمن شهر لندن بزرگ (GLC) برعهده داشت. به هر حال، بنا به توصیف راوتر^(۴) «محوطه یاد شده، محدوده‌ای بود که در آن مجموعه‌ای عجیب و باورنکردنی از کسب و کارهای ویژه و منحصر به فرد و نیز ساکنان، با بازار عمده فروشی گل و گیاه و سبزیجات و همچنین ساختمان آپرا درآمیخته بود که قرار بود به جای آنها طرحی عظیم و پرزرق و برق مرکب از جاده‌ها، هتل‌ها و یک مرکز گردهمایی بنشینند.»

به هر ترتیب، طرح‌های توسعه با مخالفت و اعتراض یکپارچه و همگانی کاسبان و ساکنان محلی و دست‌اندرکاران امر حفاظت مواجه شد که به طرق گوناگون از جابه جا شدن یا حتی از بین رفتن ساختمان‌های تاریخی و ویژگی تاریخی آن بیم داشتند. یکی از توفیق‌های این مخالفت یکپارچه، در سال ۱۹۷۳ بود که در پی رسیدگی‌های دولتی، جاده جایگزین بحث‌انگیز GLC - که تخریب‌های فراوانی را دامن می‌زد - از طرح توسعه لندن بزرگ^(۵) کنار نهاده شد. با همه اینها، در سال ۱۹۷۴، محدوده کوونت به عنوان «محدوده طرح توسعه جامع» تعیین و در پایان همان سال بازار یاد شده به زمین جدیدی خارج از مرکز لندن تغییر مکان داده شد. برطبق توصیف کانتاکوزینو و برنت^(۶): «گویی در عرض بیست و چهار ساعت، رنگ و لعاب، سرو و صدا، ازدحام و شلوغی درهم و برهم بازار ناپدید شد و کوونت گاردن در معرض تخریب بساز و بفروش و جاده‌سازان قرار گرفت.»

بخشی از کوونت گاردن

با این حال، در همان سال، فعالان و دست‌اندرکاران فهرستی مشتمل بر ۲۰۰ ساختمان را به وزارت محیط زیست ارائه کردند. آن‌گونه که بینی^(۷) تشریح می‌کند، این امر از آن جهت درخور توجه بود که وزارتخانه یاد شده، وظیفه قانونی فهرست‌برداری از بناهایی را که دارای جاذبه‌های تاریخی یا معماری‌اند برعهده دارد؛ به اعتبار سایر ملاحظات همچون ارزش بالقوه بازسازی محوطه مورد بحث یا سایر ملاحظات سیاسی نیز نمی‌توان به راحتی از فهرست‌برداری بناها سرباز زد. در عین حال، هنگامی که هرگونه تصمیم‌گیری برای بهره‌برداری‌ها یا تخریب‌های آینده مطرح می‌شود، باید این‌گونه نکات نیز مدنظر قرار گیرد. وزارتخانه یاد شده با تهیه فهرست متعاقبی مشتمل بر بیش از یکصد باب ساختمان، عملاً از طرح بازسازی جلوگیری به عمل آورد و طرح نامبرده را برای تجدیدنظر در اختیار برنامه‌ریزان و شهرسازان قرار داد.^(۸)

این خطر که در کوونت گاردن، ساخت و سازهای اداری و دفتری انجام گیرد، دست آخر با انتشار طرح منطقه فعالیت کوونت گاردن^(۹) در سال ۱۹۷۸ برطرف شد. در سند یاد شده، کمیته کوونت گاردن در GLC، خصیصه منحصر به فرد منطقه و کمک بالقوه آن به سرزندگی مرکز لندن را تشخیص و مدنظر قرار داد. برای منطقه مورد بحث متعاقباً از طریق عنصر عمده و پراهمیت حفاظت محله‌های تاریخی، برنامه‌ریزی مجدد به عمل آمد. هرچند که حفاظت بسیاری از بناها جزو موفقیت‌های اولیه به شمار می‌آمد، اما فرایند دشوارتر و بغرنج‌تر بهسازی نیز باید رخ می‌نمود: باید کاربری‌ها و عملکردهای جدیدی برای بهره‌برداری از ساختمان‌های تاریخی و حفظ آنها با مرمت مطلوب و مناسب یافت می‌شد؛ و خیابان‌های محله نیز با حضور مردم و فعالیت‌های‌شان جانی تازه می‌یافت. کوونت گاردن این اقبال را داشته است که منطقه‌ای است بسیار موردپسند، در یکی از جاذب‌ترین مکانهای گردشگری شهرهای جهان، و در مجاورت نواحی تفریحی ایجاد شده در وست‌اند^(۱۰) (بخش باختری لندن) که بسیاری از محله‌ها از چنین امتیازی برخوردار نیستند. ■

پی‌نوشت‌ها :

1. Covent Garden
2. Inigo Jones
3. piazza
4. Ravetz, 1980, pp. 102-103.
5. Initial Development plan for Greater London
6. Cantacuzino & Brandt, 1980, p. 56.
7. Binney, 1984, pp. 136-137
8. Ravetz, 1980, p. 103.
9. Covent Garden Action Area plan
10. West End

این مقاله برگرفته از کتاب زیر است:

Tiesdell S., O C T. & heath T.(eds), (1996) "Revitalizing Historic urban Quarters", Architectural Press."

منابع :

1. Binney, M. (1984), *Our Vanishing Heritage*, Arlington Books, London.
2. Cantacuzino, S. and Brandt, S. (1980), *Saving old Buildings*, The Architectural Press, London.
3. Ravetz, A. (1980), *Remaking Cities: contradictions of the Recent urban Environment* Croom Helm. London.